

„Edinost“

zbija enkrat na dan, razen pedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrta leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas

se računajo po vrstah in petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trst

Skandal!

Za to, kar hočemo danes sporočiti čitateljem na tem mestu, res ne vemo drugega označenja, nego — skandal!

V številki našega lista od 31. oktobra t. l. smo bili priobčili glas iz učiteljskih krogov, ki je dajal duška opravičenemu ogorčenju na tem, da si je deželno učiteljsko društvo Goriško nemškega nacionalca izvolilo predsednikom in da se temu Nemcu na ljubo konference vrše v nemškem jeziku. Prsti so nas srbeli, da bi tudi mi se svoje strani ožigosali ta v resnici žalostni pojav v deželi, ki je pe veliki večini slovenska, po manjšini italijanska, nemška pa le po neznatni koloniji morda par birokratov in krdeleca aristokratov! Prsti so nas srbeli, ali premagali smo se in se omejili na to, da smo uložili protest proti insultu, ki ga je napisal nekdo nekje na adresu onih, katerim bi se stališče, na katero se je postavilo deželno učiteljsko društvo za Goriško, morda ne zdelo najpravišnje. Rekli smo, da gg. učiteljem nočemo kratiti slobode — po znanem pregovoru: vsakdo je svoje sreče kovač! Gg. učitelji naj le store, česar ne morejo opustiti! Le »političnega paglavca« smo vrnili nedotaknjene dotičnemu dopisniku ljublj. lista. Šli smo torej do skrajne dopustne meje prijenljivosti in obzirnosti, ker nismo hoteli, da bi iz naših besed — pri nas je namreč vse mogoče — kovali »dokaze« o našem »sovražstvu« do učiteljskega stanu.

Ne prikrivamo tudi, da smo se nadejali — in se nadejamo še danes —, da velika večina goriških učiteljev uvideva storjeno zmotu in da se ta zmotu tudi popravi o prvi priliki. V tej veri nas je utrjal tudi dejstvo, da se nikdo ni oglasil v našem listu, ki bi hotel kako opravičevati, kar je pogrjal naš gospod dopisnik.

Odločili smo torej, da bomo odsiej molčali o stvari. Včeraj pa nam je došlo presenečenje, ki zahteva od nas neizprosno, da se iznebimo vsake obzirnosti in da govorimo, kakor je dolžnost narodnemu glasilu.

Včerajšnja pošta nam je donesla pismo iz Gorice. Osupnili smo. Tiskani napis samo nemški, naslov tudi nemški. Vnvanja stran ni torej imela ni znaka slovenskega jezika.

Tiskani nadpis pa se je glasil: »Landeslehrerverein von Görz und Gradisca«, naslov pa: »Löbliche Redaction der »Edinost« in Triest« (!!) Osupelo smo gledali na tiskane in pisane črke pred nami. Slovensko-laško učiteljsko društvo v izključno slovensko-laški deželi ima samonemške kuverte in piše tudi slovenskim strankam nemške naslove! To je bilo prenemilo presenečenje....

Ali prišlo je veliko hujše, naša osupelost se je spremenila v ogorčenje in rudečica srama in jeze nam je silila v lice.... Odprli smo kuverto. Iz kuverte je zdrsnila — slovenska knjižica, knjižice pa je bil dodan dopis. Tiskana »glava« gori vrlu papirja zopet — le nemška. »Landeslehrerverein von Görz und Gradisca. (!!!) Potem pa je sledil ta-le dopis: »Görz, den 6. November 1900. Löbliche Redaction! Wir bitten Sie hiemit beifolgendes Büchlein in Ihrem geschätzten Blatte zu empfehlen. Für den Landeslehrerverein in Görz und Gradisca: Der Vicepräsident: Fr. Bajt l. r., Der Secretär: C. Rubbia l. r.

Prav za prav bi lahko tu zaključili, ker nagj dogodek je že sam na sebi tako kričeč, da more soditi vsakdo o njem brez vsacega našega komentarja.

Vendar pa se ne moremo vzdržati, da ne bi s par besedami dali duška svojemu ogorčenju. Uzalilo nas je bilo, da so si učitelji goriški izbrali Nemca predsednikom in da so si izvolili nemščino razpravni jezikom na konferencah. Sedaj pa, ko smo dobili to

pismo, se nam prva zmotu vidi v mileji luči. Izvolitev Nemca bi se morda še dala opravičevati po posebni osebni kvalifikaciji in nemški razpravni jezik je dotični dopisnik onega ljubljanskega lista sam opravičeval le kakor najprimerneje sporazumevalno sredstvo v osebni občevanju in skupnem posvetovanju med slovenskimi in laškimi učitelji. Mi sicer ne pripoznavamo takega opravičevanja, ali hočemo biti tolerantni do skrajnega in ne prigovarjamo dalje. Ali naj razsežnega toleranca od naše strani ne more sezati tako daleč, da bi molčali o tem, da ima izključno slovensko-italijansko društvo učiteljev, vzgojevalcev naroda, samo nemške tiskovine!! Saj si ne moremo mi liti, da bi bili nam, uredništvu slovenskega lista, glasilo slov. pol. društva, doposlali tako tiskovino, ako bi imeli tudi slovenske. To je nezaslišano tembolj, ker celo nekateri državni uradi, ki sicer nikdar ne mislijo na to, da bi izvrševali jezikovno ravnopravnost, vsaj vzbujajo videz, nekako markirajo enakopravnost s tem, da imajo dvoali trojezične tiskovine, če tudi jih ne izpolnujejo slovenski! Deželnemu učiteljskemu društvu pa niti do tega ni, da bi v svoji korespondenci z najmanjim znamenjem vsaj markiralo, da živi v deželi, ki je izključno slovensko-italijanska. A kaj naj rečemo še le k temu, da to društvo celó slovenskemu listu piše nemški in da je podpisan slovenski nadučitelj?! To je naravnost zasmehovanje na naš naslov, a atentat na narodni značaj dežele goriške. Notorično nemško-nacionalne firme, poznani laški ljudje se trudijo, da nam pišejo slovenski, kedar kaj žele od nas; kako naj bi torej molčali k postopanju učiteljskega društva v Gorici?! Če že gg. nočejo več poštovati narodnega načela, pa bi vsaj morali vedeti, kako veleva najnavadnejši takt!

Rekli smo, da hočemo govoriti brez ozir, kakor nam veleva narodno čutstvo. In tako bodi!

Mi smo vsikdar pripoznavali bedno stanje učiteljev na Goriškem, vedno smo povdarjali, da so plače, ki jih dobivajo, nedostojne vzgojevalcev naroda, da so pravi škandal, in povdarjamo tudi danes, da je uravnava teh plač pereč nujen del socialnega vprašanja v našem slovenskem okvirju. Ali to moramo povedati povsem odkrito: kakor ne dopuščamo, da bi nas klerikaleci v imenu vere ovirali v naši narodni borbi, kakor ne dopuščamo, da bi se v imenu liberalnega načela grešilo proti narodnemu načelu, kakor bomo vsikdar protestirali proti vsakemu poskusu socialistov, da bi v imenu mednarodnega načela ali načela »humanitete« širili nar. indiferentizem — tako ne bomo molčali k temu, da bi deželno učiteljsko društvo v Gorici v imenu krivice, ki se godi učiteljem, v imenu resnično žalostnega materialnega stanja učitelstva, grešilo proti narodnemu značaju dežele Goriške in da bi v svojem poslovanju preziralo fakt, da so njega člani vzgojevalci — slovenskega naroda! Tega ne moremo dopuščati, tem manje, ker ni slovenski del prebivalstva kriv na tej bedi učiteljev.

Mi ne bomo molčali, pa makari, da ostanemo osamljeni na govorjenju! Tudi v tem slučaju se hočemo ravnati po reku: Principii obsta!

Proslava stoletnice Prešernovega rojstva.

Dne 2. decembra letos se stotikrat povrne dan, ko se je rodil naš največji pesnik dr. France Prešerna. V Ljubljani so nameravali ta znameniti dan proslaviti z odkritjem Prešernovega spomenika, kar bi seveda res bilo najdostojnejše praznovanje pesni-

kove stoletnice. Ker pa odboru za Prešernov spomenik ni mogoče dovršiti do tega dne vse potrebno v odkritje spomenika, sklical je isti za danes sestanek načelnikov vseh narodnih društev v svrhu, da se dogovore, kako naj se proslavi stoletnica?

Sedaj pa jedno odkrito besedo na naslov tržaških ter istrskih Slovencev. Že dolgo časa sem se prirejajo po Kranjskem in Štajerskem veselice in zabavni večeri na korist Prešernovemu spomeniku in od povsod prihajajo osrednemu odboru v Ljubljani večje ali manjše svote čistega dobička teh prireditvev. Le mi primorski Slovenci še v tem oziru nismo ničesar storili ter ostali nekako indiferentni, kakor da se nas ta stvar čisto nič ne dotika. To pa je popolnoma krivo. Mi se vendar smatramo za del slovenskega naroda in čutili bi se žaljene, ako bi nam kdo rekel, da mi ne spadamo k celokupnosti tega naroda, da smo mi le veja odsekana od njegovega debla. Opravičeno bi se čutili žaljene, ako bi nam kdo rekel, da nam koristi ali nesreče slovenskega naroda niso nič mari, da se moramo popolnoma omejiti na svoje lokalne razmere. Mi se ne čutimo v prvi vrsti Primorce, Tržačane, marveč — Slovence, hčere in sinove jedne majke Slovenije; njeno srečo smatramo svojo srečo, njeno slavo svojo slavo in njene bóli svojimi bóli. To je edino pravo. In zato tudi je Prešeren naš pesnik, ker je pesnik slovenskega naroda; tudi mi moramo biti ponosni nanj, kakor so ponosni nanj rojaki na Kranjskem in Štajerskem! Kakor ti imamo tudi mi dolžnost, da po svojih močeh pripomoremo k njegovi proslavi, bodisi že na ta ali drugi način. Kako vemo ceniti domačo umetnost in kako tesno se čutimo zvezane s skupnim slovenskim narodom, to smo odločno pokazali s svojim mnogoštevilnim obiskom prve slovenske umetniške razstave v lepi naši slovenski prestolnici. Naj se li sedaj, ko gre za vredno proslavo največjega slovenskega pesnika, ne pokažemo solidarne z rojaki na Kranjskem in Štajerskem?! To bi bilo žalostno, da, sramotno znamenje za nas. Res je sicer, da nam naši lokalni narodni boji komaj pusté, da bi se oddahnili od političnih borb ter se bavili z umetnostjo. Tudi naše lokalne narodne potrebe zahtevajo toliko gmotnih žrtev, da skoro ne smemo in ne moremo misliti na to, da bi se z denarnimi podporami udeležili odkritja spomenika velikemu Prešernu. Ali kljub vsemu temu je naša sveta narodna dolžnost, da dostojno — našim razmeram odgovarjajoče — proslavimo stoletni spomin onega moža, ki je mali slovenski narod s svojim pesniškim genijem dvignil tako visoko, ter ga vredno vsporedil z drugimi velikimi kulturnimi narodi. V ta namen naj bi se dogovorila vsa naša narodna društva skupno z drugimi rodoljubi in rodoljubkami, da bi se sestavil primeren program za Prešernovo slavje v Trstu. Eventuelni čisti dobiček prireditve naj bi se — v oči-gled našim razmeram — dal novemu društvu »Narodni dom« z določbo, da se za bodoči »Narodni dom« v Trstu nabavi soha dra. Franceta Prešerna.

Rojaki! Zganimo se takoj, ne odlašajmo, da ne zamudimo lepe prilike, da dokažemo svojo narodno solidarnost ter ob enem pomnožimo svoje lokalne narodne koristi! Slava spominu našega Prešerna! **Tržačanka.**

Pravila društva „Narodni dom v Trstu“.

(Zvršetak.)

Občni zbor.

§ 11. Vsako leto meseca marca snide se občni zbor. Dan naznani upravni odbor v

tržaški »Edinosti« ali, če bi iste ne bilo, pa v drugem slovenskem dnevniku, in sicer vsaj 14 dni prej.

Upravni odbor skliče tudi izredni občni zbor, kadar se mu to potrebno zdi. Sklicati pa ga mora, če 30 društvnikov to pismeno zahteva in naznani vzroke in dnevni red. Sklicati ga mora tudi tedaj, če to zahteva pregledovalni odsek.

Sklepčen je občni zbor, če je tretjina opravičenih glasov navzoča; večina navzočih glasov odločuje glede sklepov.

Če bi občni zbor ne mogel sklepati, skliče ga upravni odbor znova čez 14 dni; tedaj pa je občni zbor sklepčen brez obzira na število navzočih udov.

Občnemu zboru predseduje društveni predsednik ali njegov namestnik.

§ 12. Občni zbor ima te-le pravice:

1. voli upravni odbor in predsednika;
2. odobrava letne račune in nasvete za uporabo prebitkov;
3. odobrava nakup zemljišča, sezidanje ali nakup poslopij;
4. Spreminja pravila, izvzema tista določila, ki se tičejo deležniških pravic, ki se ne smejo spremeniti brez soglasnega dovoljenja vseh deležnikov;
5. voli pregledovalni odsek;
6. sklepa o razidu društva;
7. pretresuje, oziroma sklepa o predlogih, ki jih stavijo društvniki;
8. določuje število deležev, ki se imajo amortizirati.

Občni zbor sklepa in voli z absolutno večino glasov. Ob enakosti glasov odločuje predsednikov glas. Voli se po listkih, ali če kdo predlaga, per acclamationem. Za sluča volitve po listkih imenuje predsedovatelj dva skrutinatorja.

Za sklep o razidu društva treba pa trčetrtinske večine in prisotnosti dveh tretjin vseh članov.

Upravni odbor.

§ 13. Upravni odbor je sestavljen iz 8 udov in predsednika. Redni občni zbor, in če je treba tudi izredni občni zbor, voli vsako leto izmed udov 8 odbornikov in predsednika in sicer volijo predsednika vsi udje skupaj; deležniki in ustanovniki volijo posebej 5 odbornikov, a ostali udje posebej 3 odbornike.

§ 14. Upravni odbor voli iz svoje srede predsednikovega namestnika, tajnika in blagajnika in določuje o vsem, kar ne spada v delokrog občnega zborna, in posebno: upravlja društveno imetje, izvršuje sklepe občnega zbora, sklepa najemne in podnajemne pogodbe deli podpore, izžreba deleže, sprejema in izključuje društvnike.

Sklepčen je odbor, če je s predsednikom ali njegovim namestnikom vred 6 udov navzočih v seji.

Predsedništvo.

§ 15. Predsednik (ali njegov namestnik) zastopa društvo pred sodnijo in drugod. Pravomočna pisma podpisuje predsednik ali njegov namestnik in dva odbornika.

Pregledovalni odsek.

§ 16. Občni zbor voli pregledovalni odsek 5 udov, in ti volijo iz svoje srede predsednika.

Pregledovalni odsek nadzoruje pravilnost društva v vseh strokah uprave. On se sme podučevati o stanju društvenih zadev, sme pregledovati društvene knjige in pisma, kedar ga je volja, in preiskovati društveno blagajnico. On ima letne račune, bilanco in nasvete o uporabi prebitkov pretresovati ter o tem vsako leto občnemu zboru poročati.

Pregledovalni odsek ima sklicati izredni občni zbor, če je to društvu v korist.

Izbrano sodništvo.

§ 17. Vse iz društvenih razmer izvira-joče prepire rešuje brez priziva, izbrano sodništvo, ki obstoji iz 2 sodnikov in predsed-

nika. Tista stranka, ki zahteva razsodbo prepira po izbranem sodništvu, ima ob jednem imenovati jednega sodnika izmed društvenikov in to naznaniti nasprotniku, ki ima voliti drugega sodnika izmed društvenikov.

Ako tega najdalje v 14 dneh ne stori, imenuje prva stranka še tudi drugega sodnika. Sodnika volita predsednika in če se ne moreta pri volitvi zjediniti, odloči žreb med predloženima.

Sodništvo odločuje po večini glasov.

Končne določbe.

§ 18. Kedar so vsi dolgovi poplačani in deleži amortizirani, ima se eventualni prebitki uporabljati po sklepu občnega zbora v korist narodnih društev in ustanov v Trstu in okolici.

Ako bi se društvo razšlo, ali če bi bilo raspuščeno, pripade, če bi se prej ne sklenilo drugače, vse društveno premoženje razun deležev, ki se imajo povrniti deležnikom, v upravo »Tržaški posojilnici in hranilnici, registrovani zadrugi z omejenim poroštvom«. Le-ta ima izročiti vse to premoženje društvu, ki se z enakimi nameni ustanovi v Trstu tekom 5 let.

Če bi se tekom 5 let ne ustanovilo tako društvo, ima »Tržaška posojilnica in hranilnica« vse premoženje likvidirati in realizirati ter uporabiti v namene, navedene v § 2.

Za upravljanje sme zahtevati odškodnino do 5% čistega prebitka.

Če bi »Tržaška posojilnica in hranilnica« ne hotela sprejeti te naloge, ali če bi ista ne obstajala, določijo zadnji upravni odborniki društva, komu naj se poveri ta naloga.

§ 19. Društvo prične delovati takoj po odobrenju teh pravil, oziroma po preteku zakonite dobe po prijavi tega društva na kompetentno oblast.

Takoj potem se ima sklicati občni zbor za volitev predsednika, odbora in pregledovalnega odseka. Do tedaj upravlja društvo in sprejema ude naslednji osnovalni odbor ki ima sklicati tudi prvi občni zbor, kedar bo prijavljenih vsaj deset udov: Profesor Matko Mandić, časnikar, predsednik; dr. Edvard Slavik, odv. koncipijent, tajnik; dr. Gustav Gregorin, odvetnik, blagajnik — ter odborniki: dr. Josip Abram, odvetnik, dr. Otakar Rybář, odvetnik in Ante Bogdanović, trgovec, — vsi v Trstu.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 10. novembra 1900.

Volilno gibanje. Istra. Iz Pomjane

nam pišejo: Volitve volilnih mož na Pomjanski so razpisane tako-le: občina Pomjan V. kurija dne 26. novembra, četrta kurija dne 27. novembra; občina Marežige: 5. oziroma 6. decembra. Kakor se vidi je določen za peto kurijo samo en dan. Sedaj pa pomislite, da je n. pr. v občini pomjanski v V. kuriji 1022 volilcev. Kako naj vsi ti volilci pridejo na vrsto v jednem dnevu? Ni mogoče, absolutno ne! Sosebno ne sedaj, ko so dnevi tako kratki. To je voda na mlin nasprotnikov. Volitev se bo raztezala pozno v noč in to ugaja njim, kajti noč ima zanje veliko moč. Saj nas uče skušnje, zlasti po škandalozni dogodbi o zadnjih državnoborskih volitvah v Labinju, kaki mojstri so nasprotniki v nasilju, zlasti ko je nastala noč. Volilci se napadajo, insultirajo in s tem dosežajo, da se preplašeni volilci umaknejo domov. Ali hočejo politične oblasti res dopuščati, da se s takim nasiljem krati stotinam volilcev volilno pravico? Kjer je toliko volilcev, treba vsaj dva dni, ako hočejo, da bo volitev redna, svobodna in zakonita.

Iz Grožnjana poročajo, da sta za to občino določeni dve sekciji, jedna v Grožnjanu samem, druga v Završju. Proti tej poslednji so italijanski protestirali, ne treba praviti — zakaj? Oni bi hoteli, da bi vsa občina volila v Gržonjanu, ker bi tam laglje kupovali, slepili in varali uboge kmete. »Naša Sloga« opominja naše moze — in tudi mi se pridružujemo temu opominu — naj povsodi tam, kjer imajo Italijani občinsko upravo v rokah, dobro pazijo, kateri dan in katero uro se prične volitve v pojeidnih občinah in pojeidnih sekcijah. Italijani mislijo, da jim je vse dovoljeno na volitvah, za to treba paziti nanje o pravem času. Če ne morejo izvedeti na županstvih, pa naj se hitro obrnejo do e. k. okrajnega glavarstva.

Dalmacija. Kompromis med obema hrvaškima strankama je zaključen. Stranka prava dobi tri mandate in popolno svobodo v akciji proti eventualnim srbskim kandidatom.

Bosanske železnice. Dalmacija sicer ne dobi že s daj svoje železniške zveze z Bosno, ali zabeležiti moremo velikansko mo-

ralno pridobitev, kakoršnje ne bi bil človek smatral za mogočo ob naših razdrapanih razmerah: vso Avstrijo vidimo združeno v zahtevanju, naj Dalmacija pride do svojega prava, naj se enkrat popolni, kar se grešilo in zamudilo v minulih dobah na škodo te nesrečne in od avstrijske uprave toli zanemarjene, a po svoji legi ob morju, kakor zvezno ozemlje med morjem in okupiranimi pokrajinama, toli važne dežele! Ako bi same moralne manifestacije mogle povzdigniti gospodarsko stanje kake dežele, danes bi se Dalmacija mogla veseliti na gotovosti bližnje srečnejše bodočnosti.

Ali žal, da je madjarska požrešnost, spojena z nenavadno navihanostjo, težje padla na tehtnico, nego pa vsa moralna vrednost avstrijskih manifestacij Dalmaciji v prilogo.

Seveda, ako govorimo o avstrijski javnosti, ne smemo misliti na tista peresa, ki s primerno poslušnostjo služijo vsakemu gospodarju, torej sedaj Körberju. Ti moške vsikdar s tujim, narekovanim jim prepričanjem hočejo seveda dokazati celo to, da je gospod Körber izvojeval sijajno zmago avstrijskim interesom v prid. Češ: ukrotil je Madjare, da so privolili v takojšnjo zgradbo strateško važne železnice v sandžak, na drugi strani pa so se zadovoljili, da se gradnja obeh drugih črt: Bugojno-Aržano in tudi njih črte Samac-Doboj odloži! Ogrska nima torej nobene prednosti pred Avstrijo. Kako love slepe miši! Železnica iz Sarajeva v sandžak ni le strateške važnosti, ampak tudi komercijelne, a ker Avstrija ni zvezana s Sarajevom, dočim je Ogrska že zvezana po železnici Brod-Sarajevo, dobi poslednja po gornjem podaljšanju zvezo z Mitrovico-Solunom, katera črta bo svetovne važnosti! Kdo ima torej dobiček in kdo ga nima? Pa tudi, kar se tiče odložitve gradnje avstrijske proge Bugojno-Aržano in ogrske Samac-Doboj, je jednakost le navidezna, od Madjarov uprizorjena komedija. Ta poslednja proga je za Madjare brez vsake komercijelne vrednosti in so si jo le izmislili, da imajo neko protitežje proti železnici Aržano-Bugojno, ki pa je za Avstrijo in seosebno Dalmacijo velike gospodarske važnosti.

Madjari so si izmislili železnico Samac-Doboj, da so mogli potem reči: dobro, mi odnehamo od te železnice, ali tudi Avstrija moraš odnehati od črte Bugojno-Aržano. Tako se je tudi res sklenil dogovor. Madjari niso zgubili ničesar, na avstrijski strani pa se je pogazil velik gospodarski interes.

Ali še nekaj družega nečupenega se je zgodilo: avstrijska vlada je popolnoma odstopila od jako kratke črte Banjaluka-Jajce, s katero bi bili dobili drugo direktno zvezo s Sarajevom. Avstrija se je umaknila od te črte, da-si — čujte, prosimo, čujte! da-si so spodnja dela te črte že izvršena in tudi nekaj postaj že postavljenih, tako, da ne bi trebalo družega, nego položiti tir. Rekli bi skoro, da Avstriji ni trebalo družega, nego seči po tej kratki, ali prevažni črti. In ne — tudi to so žrtvovali madjarski požrešnosti. Plačana peresa pa imajo še toliko poguma, da govore o zmagi dr. Körberja! Kakor da bi se nam poleg škode še rogali!

Hrvatski sabor. Hrvatski listi prijavljajo najvišji reskript, s katerim se hrvaški sabor sklicuje na dan 15. t. m. Zasedanje bo trajalo do Božiča. Razpravljali bodo le o deželnem proračunu za leto 1901. in o začasnem podaljšanju finančne pogodbe z Ogrsko. Samostojnost Hrvatske — kje si?!

Tržaške vesti.

Jutrnji shodi. Jutri bo politično društvo »Edinost« sodelovalo na štirih shodih: v Dolenji vasi (postaja Lupoglava), na Miljskem hribu pri Božiču (sklicevatelj je dekan Kompare), v Gropadi in Trebčah. Poslednja dva shoda se pričeta ob 4. uri popoldne. Čujemo, da je za ta shoda veliko zanimanje, nadejamo se torej, da bosta odlična toliko po udeležbi kolikor po zanimanju za razprave.

Kralj Jurij Grški v Trstu. S sinočnjim brzovlakom ob 9. uri in 10 minut se je pripeljal z Dunaja kralj Jurij Grški, katerega spremlja princ Nikolaj. Na kolodvoru so ga pričakovali tuk. grški konzul dr. Vittori, zastopniki grško-pravoslavne cerkve, poveljnik kralj. grške yachte »Amphitrite« in mnogo tukajšnjih Grkov s soprogami. Kralj je nagovoril nekoliko gospodov, potem pa se je v kočiji odpeljal na obal Sanità, od koder sta se s princem prepeljala na »Amphitrite«. Ista je kmalu potem odplula proti Pireju.

Doba za reklamacije je potekla z današnjim dnevom. Politično društvo »Edinost« je samo uložilo nad 300 reklamacij za III. kolegij in nad 200 za V. kurijo; nadalje je posredovanjem istega mnogo volilcev reklamiralo direktno in se je naše društvo slednjič primernim potom potegnilo za volilno pravico uslužbencev na državnih oblastih. Dela je bilo ogromno. Vsi trije nameščenci političnega društva »Edinost« so imeli vse polno posla, da so vstrežali zahtevam prihajajočih reklamantov. Delati so morali celo po noči.

Naša šolska mizerija. Pišejo nam: Pred dobrim mesecem sem enkrat jaz, dvakrat pa je moja soproga peljala fantiča, da bi ga vpisala v četrti razred tukajšnje drž. ljudske šole. Pošljali so naju od Poncija do Pilata. Iskali so vse mogoče izgovore. Za IV. razred, so rekli, je premalo zmoglen nemškega jezika. Dotični učitelj — imena mu ne vem — pa je rekel, da za III. razred bi bil dober. Peljali smo torej dečka v III. razred. A tu nam je zopet rekel učitelj, da ga ne more vsprejeti, ker da ni dolžnost njega, da bi dečka še le nemški učil! In ta učitelj je menda Slovenec...!! Potem smo sprovodi dečka k ravnatelju, da bi ga vsprejel v kateri-koli razred. Odgovor pa je bil: »Ich kann ihnen nicht helfen, der Bub hat halt nicht die nothwendigen Fähigkeiten!« Na vprašanje moje soproge, kaj bi bilo sploh narediti tu, je odgovoril ravnatelj: »Führen sie ihn in die — italienische Schule!! Torej v italijanske šole nas pode!! Moja soproga pa je odgovorila korajžno: Tega pa že ne! Kako se me more siliti, naj dečka dam v italijanske šole, ko niti jaz sama ne znam italijanski! Rajši naj doma ostane!

Ali veste, kaj jej je rekel ravnatelj na te opravičene opazke?! »Ja, so geben sie ihn zurück nach Hause!« Moja soproga pa, ne bodi lena: »Kdo pa povrne stroške?! In če ga do dobe 14. leta ne bomo pošljali v šolo, pa bomo morali plačevati kazni!«

Ko sem pripomnil, da se pojdem pritožiti na namestništvo, se je zdelo, da se je ravnatelj malec ustrašil. Rekel je: »No, so gebe ich ihn in die IV. Classe, aber er wird dort sitzen wie eine Puppe!«

Ali jaz poznam laških otrok, ki ne poznajo ni besedice nemškega, vendar sede notri. Naš pa zna pisati in čitati nemški, pa tudi nekaj govoriti. Ali pa je nasprotovanje prihajalo od tega, ker je bilo fantovo šolsko spričevalo pisano v »francozskem« — pardon: v slovenskem jeziku?!!

To je torej naša šolska mizerija, kakor živi in nas mori. Slovenskih šol nimamo. Če hočemo poslati otroka v nemško državno ljudsko šolo, pa nam kažejo v — italijansko. Tu stojimo torej pred žalostno alternativo: ali pusti otroka brez šolskega pouka, ali pa ga pošlji v zavod, kjer bo zgubljen za-te in tvoj rod in morda za državno misel tudi!! In taki šolski mizeriji noče priti v okoliščini (s par tisočaki), ki trosi milijone in milijone za vojne namene?!

Dramatična predstava. »Mlinar in njegova hči« izpadla je v Šklednju kakor tudi v Barkovljah uprav sijajno.

Lansko leto, ko so to igro vprizorili v »Redutni dvorani«, izjavili smo, da se je ta jokava igrača že preživela; in tudi letos je nekdo izrazil željo, da bi bilo pač bolje, da bi se naši res dobri igralci poprijeli kake nove, večje igre. Obljubilo se nam je tudi deloma vstreči tej želji. Kljub temu pa moramo danes, ko smo videli to igro predstavljati 1. t. m. v Šklednju in 4. t. m. v Barkovljah, in ko smo zrlji v obeh krajih natlačeni dvorani občinstva, katero je s praviim vžitkom sledilo hudobnosti Črnotovi, nesreči Jankovi in Micikini, moramo že spremeniti nekoliko svoje menenje ter želeči, da nam jo naši gospodje igralci le obdrže na svojem repertoarju, ter jo od slučaja do slučaja vprizorje posebno po okolici. Da smo svoje menenje spremenili, je bila vzrok, in celo glavni vzrok, tudi predstava sama. Ni pretirano, če trdimo, da takega Črnota, kakoršnjega nam je letos vstvaril g. Negode, ne dobimo tako z lahka na odrih diletantov. Sebičnost, trdosrčnost čutili smo iz vsake besede, vsake kretnje. Posebno lep prizor je bil z Miciko, kje »smrt« pa prav umetniška. O »Miciki«, primadoni naši, pač ni treba zgubljati besedi, ako povemo, da jo je predstavljala gospa G. Občna želja je, da bi jo videli kje v kaki veliki naslovni vlogi, kjer bi zamogla pokazati ves svoj talent. Isto moramo reči o Janku, katerega je predstavljala g. Jaka Štoka in če smo dobro obveščeni, nam bo v kratkem prilika ocenjevati ves njegov igralski dar. Njegov nastop

na pokopališču je bil uprav dovršen in potem pa drugi dvogovor z Miciko. Prvi dvogovor, kjer ga Micika prosi, naj zapusti vas, pa že radi snovi in dolgosti ne more vgajati. Teta (g. P.), Jankova mati (gočna. Poniž), Luka (g. P.), Matija (g. Godina), Pivek (g. Čargo) in žena njegova (gdč. Odinal) so tako dobro pomagali, da je bila igrina vkupnost izborna harmonizirana. Le župnik g. Mikuleca je bil premlad. (Vsi duhovni nimajo take sreče kakor Jurizza). A na tem je bil kriv frizer, ki je tudi druge še precej površno maskiral. Ako omenimo še, da so škedenjski tamburaši udarali izborno ter da so bile pavze kratke, menimo, da lahko zvršimo se željo, da so kmalo spet vidimo.

A. V.

Slava »Slavi«! (Dopis.) Prosim Vas, dovolite mi, da spregovorim nekoliko besed o delovanju uzornega pev. društva »Slava« pri sv. Mariji Magdaleni spodnji. Tako treba delati, kakor deluje to društvo v našem I. okraju okoličanskem! Vedno je, rekel bi, mobilizirano. To je pokazalo minole praznike. Dne 31. m. m. se je udeležilo pogreba umrle Ivane Kovačič, matere dveh Slavašev. Na pogrebu se je zbralo obilo občinstva, da sprejmejo vrlo slovensko ženo k večnemu počitku. To je bilo veličastno pogrebno slavje. Društvo je nastopilo prvokrat se slovenskim »Usmili se«, dočim je prej navadno pelo latinski »Miserere«, kar pa se, hvala Bogu, ne zgodi več. Divno je bilo poslušati to lepo skladbo. To je sicer umotvor Italijana, ali čast, komur čast! To skladbo je društvo pevalo do cerkve, na pokopališču pa je zapelo pretresljivo žalostinko v zadnji pozdrav. Tako je plemenito plačilo, ki je daje pevsko društvo »Slava« svojim udom o takih žalostnih prilikah!

Istega dne zvečer je priredilo društvo krasno pevsko zabavo v krčmi »Obrtnijskega društva« pri sv. Ani, kjer je mogočno donela naša pesem. O tej priliki se je nabrala tudi primerna svotica za družbo sv. Cirila in Metoda.

Drugi dan, dne 1. novembra, je šlo društvo in corpore na pokopališče v Šklednju, kjer je ubrano zapelo »Usmili se«, a storivši ta lepi čin pijeteta do mrtvih, se je zopet in corpore udeležilo dramatične predstave na korist družbe sv. Cirila in Metoda.

Tretji dan, na dan sv. Justa, je šla »Slava« na pokopališče v Katinari ter je pokazala tudi tam, kako časti spomin svojih mrtvih prednikov. — Isti večer je društvo priredilo pevsko zabavo na Katinari v gostilni g. Ivana Spetiča. Bila je to zabava, kakoršnjih ima društvo le malo zabeležnih v svoji kroniki. Ganljiv prizor je bil, ko se je mladi Slavaš-vojaški novinec Dragotin Gregorič poslavljaj od svojih pevskih tovarišev, od preljubljene mu »Slave«. Iz sreča je priporočal slovo v društvu in zahvaljeval se je na pouku, ki ga je dobival v društvu. Konečno se je zarotil, da bo, kamor-koli ga bodo vozile vojne ladije, povsodi prepeval našo pesem in da ne pozabi nikdar, da ga je dojila slovenska mati. V imenu »Slave« se mu je zahvalil nje predsednik ter mu priporočal, kako se mu je vesti v vojaškem stanu, kako naj obdneje s slovenskimi brati, a nikdar naj ne pozabi svoje »Slave«! Na željo vrliga mladeniča so morali zapeti himno tega pevskega društva, katero je hotel še enkrat slišati. Bilo je seveda raznih govorov, ume se, da tudi o predstojajočih volitvah. Jako sta vplivala govora g. Pregarea in Nardina, ki sta se v prvi vrsti obračala do delavcev, kako se jim je vesti nasproti morebitnemu pritisku od strani gospodarjev. Konečno so priredili šaljivo zabavo. Veseli in zadovoljni so se vračali na svoje domove, želeči, da bi tudi nadalje v lepi slogi delovali za našo narodno stvar. Le to moram še pripomniti, da se je »Slava« tudi na tej zabavi spomnila družbe sv. Cirila in Metoda, nabravši primerno svotico.

Umrljivost v Trstu. Od 28. okt. do vštveši 3. nov. je umrlo 38 moških in 42 ženskih, skupaj 80 oseb, proti 102 v isti dobi lanskega leta, in sicer 22 starih do 1 leta, 7 do 5 let, 6 do 20 let, 5 do 30 let, 3 do 40 let, 14 do 60 let, 22 do 80 let in 1 nad 80 let. Povprečna umrljivost tega tedna znaša 24.6 od tisoč. Smrt je povzročila sušica v 14, boleznii v sopilih v 10, enteritis v 1, legar v 9 slučajih, škrlatica v 0 krup v 2 in hripavica v 1 slučaju.

Dražbe premiönin. V poned., dne 11. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premiönin:

v Zagati del Macello vecino št. stroj na plin, tehtnica in oprema v zalogi.

Popravek. V »Edinosti« št. 254 izkazani znesek za Ciril-Metodovo družbo je nabral gosp. Kodrič v krčmi »Obrtniškega društva« pri sv. Mariji Magdaleni spodnji in ne v Škednju, kakor je bilo poročano po pomoti.

Arabci v Trstu. Sinoči ob 6. uri zvečer se je pripeljalo iz Ljubljane 15 Arabcev; odtodi odpotujejo s prihodnjim parnikom v Aleksandrijo. Med vožnjo je nekemu istih neznan tat baje ukrad 8 napoleonov.

Dvojni samomor. Včeraj sta se v ulici del Ronco zastropila s fenilno kislino 20-letna Argia Campolin iz ulice Ireneo št. 3 in 22-letni trgovski agent Hektor Davia iz iste hiše. Oba sta umrla. Trupli so spravili v nju stanovanji.

Z naših sodišč. Včeraj sta bila na tukajšnjem deželni sodišču obsojena Andrej Hrovatin in Andrej Bembič iz Loparja pri Kopru prvi v 3, drugi v 2 meseca ječe in v plačilo 38 kron odškodnine, ker sta dne 8. septembra nevarno ranila nekega Ant. Udoviča. Trije soobtoženci so bili oproščeni.

V morje je padel včeraj predpoludne 12-letni učenec Fran Šusteršič iz ulice Ci-sternone št. 246. Hotel je skočiti v neko barko, a je stopil mimo iste. Pilot Josip Pieoli je skočil takoj, oblečen, kakor je bil, za dečkom ter ga je rešil. Dečka so spravili v stanovanje roditeljev.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 13,3, ob 2. uri popoldne 18,7 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765,1 — Danes plima ob 10,25 predp. in ob 0,0 predp.; oseka ob 4,49 predpoludne in ob 5,37 popoldne.

Vspored »Martinovega večera«, ki ga priredi pevsko društvo »Zarja« v Rojanu jutri, v nedeljo dne 11. novembra t. l. v prostorih »Konsumnega društva«, je sledeči: 1. I. Laharnar: »Dijaška«, možki zbor. 2. F. S. Vilhar: »Ružiče«, samospjev soprana, spremljevanjem glasovirja. 3. I. Petz: »Domache življenje«, valček, dvospjev deklie. 4. St. Pirnat: »Kukavica«, mešan zbor. 5. F. S. Vilhar: »Mrtva ljubezen«, samospjev soprana s spremljevanjem glasovirja. 6. * * »Zapirajte vrata«, šaloigra v enem dejanju, izvajajo domači diletantje: 7. Ples. Začetek točno ob 5. uri pop.

Kdor ne pojde torej jutri na shodo, pa kar v Rojan na »Martinovo« slavje pod egido naše zaslužne »Zarje«, ki hoče pokazati, da v Rojanu se ni izgubil humor — vzlie Jurizzi!

Družba sv. Mohorja. Knjige družbe sv. Mohorja so prišle in se začnejo razdajati v ponedeljek 12. t. m. pri poverjeniku č. gosp. Antonu Stembergerju, ulica St. Giovanni št. 14, III. nadstropje.

Vdobjavajo se vsaki dan od poludne do 2. ure in pol popoldne in od 5. do 7. ure zvečer.

P. n. udje naj blagovolijo držati se teh ur ter o prejemu knjig tudi plačati letnino az 1901.

Za zastavo pevskega društva »Kolo« je nabral g. Sebastijan Čenčur (stariši) v krčmi »Konsumnega društva« pri sv. Jakobu 2 gl. 40 nč.; k temu je dodal g. krčmar Krašna 1 gl. in g. Peter Nazar 60 nč. Skupaj 4 gl. Hvala!

Vesti iz Kranjske.

* Ušel je te dni popoldne 34-letni prisiljenec v Ljubljani, Martin Oven, pristojen na posestvu barona Codellija.

* Samomor vojaka. Pred tremi tedni smo poročali, da se je v domobranski vojašnici ustrelil rač. podčastnik J. Pečnik, in sicer radi obupa, ker je njegov višji ne- navadno kruto postopal žnjim. To vest pa smo potem na podlagi »Slovenčevega« poročila popravili tako, da se je vojak ustrelil iz bojzani pred kaznijo, ker je poneveril nekaj denarja. Danes pa »Slovenec« zopet dementira to vest — na prošnjo pokojnikovega očeta — sledeče: Na podlagi poizvedeb na stotnijskem poveljstvu se je dokazalo, da Pečnik ni poneveril nobenega denarja, mar- vsč da je radi družega vzroka iskal smrt in jo tudi našel.

* Uravnava Save pri Verneku in Hotiču se v kratkem prične.

* Na ljubljanski mesečni se- menj dne 8. novembra je bilo prignanih 603 konj in volov, 341 krav in 50 telet, skupaj 994 glav. Kupčija s konji in voli je

bila precej živahna, s kravami srednja. Ko- nje so kupovali kupei iz Trsta, vole kupoval navadni kupei z Morave. Krave so se veči- noma mej domačini prodajale.

* Umrla je 8. t. m. v Meranu grofi- nja Apraxin, mati baronice Olga Hein, soproge kranjskega deželnega predsednika.

* Medveda ustrelili so dne 6. t. m. o lovu na zajce in srne v lovskem okrožju dr. M. Neubergerja pri Podložu. To je v kratkem že drugi slučaj ter se baje po onem kraju klati še več teh kosmatinov, katere so privabile drnulje in hruške, ki so letos bo- gato obrodile. Medved teha dva steta 62 funtov.

* Šolske vesti. Nadučitelj Peter Gross v Zagorju je vsled svoje prošnje umirovljen. Učitelja pri sv. Križu poleg Tr- žiča, J. Jezeršek, in v Horjulu, J. Pokorn, sta imenovana nadučiteljema. Učitelj v Planini pri Vipavi, J. Grad, je preme- ščen v Podrago; Ivana Simončič je imenovana definitivno za Dobravopri Zasipu; Ljudmila Bukovic je premeščena iz St. Petra pri Novem mestu v Postojno. Za prvi razred ljudske šole v Dobropoljah je do- voljena vsoprednica. Gimnazijski učitelj v No- vem mestu M. Markič, je dobil naslov profesorja.

* Valvazorjev kip v Ljubljani Kranjskemu zgodovinarju Valvazorju postavi država na lastne stroške spomenik v Ljub- ljani. Kip ima izdelati kipar gospod Alojzij Gangl, učitelj na ljubljanski obrtni šoli. Naučno ministerstvo je gospodu Ganglu, v svrhu da izdela model za Valvazorjev spomenik, do- volilo dopust do 15. septembra 1901.

Vesti iz Koroške.

Heil Wolf! Na shod v Grebinksem Klostru, ki ga je bilo priredilo »katoliško in gospodarsko društvo«, je došel tudi parček nemškutarjev, ki sta zatulila »Heilf Wolf« in — odšla. Sta pač dokazala, da je ljudij na svetu, ki se tudi o resnih prilikah znajo — smešiti! Naj le heulajo, da le naši kmetje ostanejo trdni, kakor so se kazali na shodu!

Na nekem drugem shodu se je oglasil — hlapec nekega nemškutarja s trditvijo, da Slovenci zatirajo Nemce!! Bržkone se je »gospod« vendar sramoval take bedastoče, zato je poslal hlapca žnjo na shod. Tudi naši Italijani pravijo, da jih mi proganjamo. No, krivičnik je krivičnik, naj pa že živi v Trstu ali pa na Koroškem.

Razne vesti.

Ponesrečena parnika. 7. t. m. sta trčila parnika »India« in »Amaryllis«, ko je prvo imenovani parnik hitel drugemu na pomoč. Parnik »India« je o tem dobil večjo po- škodbo; vendar se ni potopil ter došel z vsem rešenim moštvom parnika »Amaryllis« v Cherbourg. Le dva moža ponesrečenega parnika sta našla smrt v valovih. — Glasom poročil iz Londona se je minolo sredo v parnik »City of Vienna« zaletel nek neznan parnik ter se je imenovani parnik takoj po- topil. Od 20 glav moštva se je rešil le kurjač.

Bratje Čehi in stoletnica našega Prešerna. Kakor so se bratje Čehi vedno zanimali za vsak važen kulturni naroden dogodek v nas Slovencih ter se ga na katerikoli način vde- leževali, tako je tudi obhajanje stoletnice na- šega pesnika-velikana, dra. Franceta Prešerna, našlo odmev v bratih Čehih. Vrla češka po- družnica slovenskega planinskega društva pri- redi v spomin Prešernove stoletnice dne 15. t. m. slavnosten večer v dvorani »Umeleke besede« v Pragi. O pomenu našega pesnika bo govoril pisatelj gosp. I. Hudec. Na slav- nostnem večeru pa bosta sodelovala tudi člena »Nar. divadla«, gospoda R. Ineman in B. Ptáček.

Grozna nesreča na železnici. Iz Offen- bacha javljajo, da sta predsinoči ondi trčila dva osobna vlaka. O tem se je vnel kotel za plin, nastala je eksplozija ter zažgala oba zadnja vozova. Potniki v drugih vozovih so bili le neznatno poškodovani, v zadnjem vozu pa so zgoreli bržkone vsi potniki, katerih je bilo, soditi po ostankih nesrečnih žrtev ognja, kakih šest ali osem. Tudi blizu Waterloa-a je trčil neki osebni vlak s tovornim vlakom; o tem je bil porušen prvi voz osebnega vlaka ter stroj in več voz tovornega vlaka. Glasom poročil sta kurjač in strojevodja tovornega vlaka mrtva, 11 potnikov, izvečine delavei, n. menjeni v Bruselj, pa je težko ranjenih.

Poroka nadvojvode Petra Ferdinanda. Včeraj ob 10. uri predpoludne se je v Can-

nes-u v kapeli letovišča »Marija Tereza« vršila cerkevna poroka princezinje Marije Kristine Burbonsko-sicilske z nadvojvodo Pe- trom Ferdinandom. Cerkevne obrede je izvršil vladika iz Nizze mons. Chapon.

Slabi nasledki bolezni, kateri se na- vadno izcimijo iz prav neznatnih žledodnih slabosti, obvarujejo se popolnoma s pravo- časno vporabo domačega sredstva »dra. Roze balzam za žledece«. Pristno dobiva se v tu- kajšnjih lekarnah in glavni zalogi B. Frag- nerja v Pragi, 203. — III. — Glej oglasi!

60.000 kron znaša glavni dobitok in- validne loterije, kateri se izplača z 20% od- bitkom v gotovini. — Opozorjamo naše cenjene čitatelje, da bo srečkanje dne 10. novembra 1900.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 27. septembra do 31. oktobra poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Upravništvo »Slov. Naroda« 275 K 22 st., kapl. Jos. Meško v Šmarju pri Jelšah zbirko 5 K 20 st., ravnatelj Avgust Endlicher v Dalmaciji ob smrti bratovi 20 K, obrtno pomožno društvo v Ljubljani 20 K, benef. Jos. Cegnar na Vrh- polju 15 K 40 st., podružnica v Žužemberku 70 K 12 st., A. Askere 5 K, podružnica za Vuhred-Marenberg 50 K, ženska podružnica v Dol. Logatu III. pokroviteljstvo 200 K, izvenkadem. podružnica v Gradu 66 K, kat. nar. bralno društvo na Vrhniki pokrovitelj- stvo 200 K, odgojitelj Fr. Svetič v Hamer- steinu (Češko) 5 K, ženska podružnica v Se- žani 150 K, ženska podružnica v Trstu 500 K, denarničarica šentpeterske ženske podru- žnice v Ljubljani za prodane znake 190 K, žup. Iv. Vrhovnik hranilno knjižico v vred- nosti 93 K 84 st., last bivše nakelske podružnice.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Brzojavna poročila.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 9. (K. B.) Brzojavka dopis- nika lista »Daily News« iz Shinghaia od dne 7. t. m. pravi, da je zvedel uradoma, da je kitajska vlada dala podkraljem v dolini Yang- tsun formalno zagotovilo, da taotai v Shang- haiu ne odstavi. Uradnike, ki so zakrivali klanje v Paotingfu-u, so v ponedeljek postre- ljali. Kitajski listi javljajo, da je cesarska vlada, ker se je bala ekspedije zaveznih čet v Singanfu, poslala kitajsko vojaštvo v Čangčefu, da se isto tamkaj postavi napre- dovanju zaveznikov nasproti.

LONDON 10. (K. B.) Lord Salisbury je izjavil včeraj v svojem govoru na banketu v Guildhallu glede Kitajske, da ima evrop- ski koncert dve izrecni svojstvi: Na eni strani da skuša ohraniti mir med velevladmi, na drugi strani pa deluje na to, da zavleče za delj časa rešitev baš važnih vprašanj. Nem- ško-angliška pogodba glede Kitaja ima nam- en, da ohrani integriteto Kitajske in poli- tiko »odprtih vrat«. Govorniku se zdi zelo umestno, da velevlasti soglašajo s tema temeljnima načeloma. Kajti, ako se isti izvr- šita, odpade vsaki razlog, da bi se tako bo- ječe bavili z rešitvijo kitajskega problema. Potem da ne preostane druga, nego pripra- viti pot, po katerem vdobi Kitaj zopet pravilno vlado in blagostanje, ki bo pospeševalo trgovino. Potem bi se velevlasti lahko zdru- žile v to, da odtegnjejo temelj, nevarni ideji da je prišel čas, ko je mogoče kršiti integri- teto Kitajske ter se z malimi močmi iste polastiti in v njej zapovedovati, namesto da bi se pustilo, da se Kitajska vlada sama. Govornik je menjenja, da bi izvršitev nave- dene ideje bila združena z velikimi nevarno- stmi. Izjava dveh velevlasti, da nimata tega cilja, je velike važnosti.

LONDON 10. (K. B.) »Daily News« javlja iz Nintšvanga dne 5. t. m., da ta- mošnje kraje vznemirjajo roparji, katerih o tem nihče ne moti. Rusi da so Kitajce raz- orožili ter se isti radi tega ne morejo braniti. Dan za dnevom se gode nasilstva in umori. Rusi da ne morejo zatrete nemirov.

Vojna v južni Afriki.

HAAG 9. (K. B.) Bursko odposlanstvo pojde v terek na Francosko, kjer se snide s Krügerjem.

BLOEMFONTEIN 8. (K. B.) Buri so včeraj napadli in zasedli dve farmi, 12 milj odtod.

BOTHAVILLE 8. (K. B.) Reuter jav- lja: V tukajšnji bitki je padlo 23 Burov, 30

jih je bilo ranjenih in 100 ujetih. Angleži so zaplenili 7 topov. Angleži so zgubili 3 čast- nike in 4 prostake.

LONDON 9. (K. B.) Brzojavka lorda Robertsa iz Johannesburga z dne 8. t. m. javlja: Polkovnik Legales je presenetil dne 5. t. m. Bure od Bothaville proti jugu ter jih docela užugal. Angleži so zaplenili 12-funtni in 15-funtni top, 4 tope sestava Krupp in 1 top sestava Maxim z vsem strelivom ter so ujeli 100 Burov. 25 Burov je padlo, 30 je ranjenih. Angleži so zgubili 3 častnike, med njimi polkovnika Legase-a in 8 mož; 7 čast- nikov in 26 mož je ranjenih. Stejna in De- wet, ki sta se udeležila bitke, sta odhitela z bojšča.

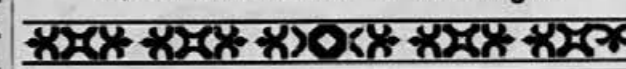
(Nam se zdi to jednostavno nemožno, da bi poleg jednega polkovnika in 3 častnikov padlo le 8 mož. To ni nikako razmerje! Op. ured.)

SUNKE

suhe, male, razven krače brez kosti, kilo 95 kr., posebno za gostilne, kranjske klobase, velike, po 18 kr. iz samo pra- šičevega mesa pošilja proti povzetju

Ivan Ev. Sirc v Kranju.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo, v Gorici Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestu- jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbe po 5 1/2%. **Uradije** vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000. Poštno-hran. račun št. 837.315.

One naše gosp. kupce ki po- šiljajo po blagó z vozom, prosimo naj opozorijo voznike da smo se preselili v ulico **Commerciale št. 3** (v bli- žini dobro poznane kavarne **Fabris.**)

J. PIPAN & Co

Zaloga kave, riža in olja.

Neizvrstnejše, neboljše in najcenejše

tamburice

izdeluje in pošilja

Prva siseška izdelovalnica tamburice

J. Stjepušin Sisek (Hrvatska)

Odlikovana na pariški razstavi 1900 in na miljenjski razstavi 1896 z velikimi kolajnami.

Velik ilustrovan cenik se pošilja na zahtev vsakemu brezplačno in franko.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obu- vala za gospode, gospe in otroke

Poštno naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštnine prosta.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvrše iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča **Josip Stantič** ševlj. mojster

Proti malokrvnosti

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani
dvor. založnika Nj. Svetosti papeža,

Ima v sebi
90 krat več železa

kakor druga po reklamni nezasluzno sloveča **ohina-železnata vina**, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino.

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled boleznih pri oslablih osebah, kakor tudi še posebno pri **bledih, slabotnih in bolehalnih otrocih**.
Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Kvizdova krepčalna tekočina za konje

8 zlatih, 19 srebrnih kolanj, 30 častnih in zahvalnih diplom.

Cena 1 steklenol kron 2.80.

Kvizda Restitutionsfluid

Rabi se že skoro 40 let v dvornih konjiščih v večjih vojaških in civilnih hlevih za krepčanje pred velikimi in po istih, kadar si konj nogo izpahne, otrpnjenosti kit itd. Ista ustosoplja konje v izredne napore pri dirkah. — Pristna je le se zraven stoječo varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah Avstro-Ogerske. Glavno zalogo ima

Fran Ivan Kwizda,
o. kr. avstr. ogerski, kralj. rumunski in knežje bolgarski dvorni zalagatelj.
Okrožno lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Veliki krah!

New York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gl. 6.60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klingo;
- 6 komadov ameriških pat, srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavskih žlic;
- 1 komad ameriška patent. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mlesko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin sipalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gl. 6.60.
Vsek teh 42 predmetov je poprej stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6.60. Ameriško patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inserat ne temelji na **nikakšni slepariji** zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to **krasno garnituro**, ki je posebno prikladna kot **prekrasno**.

svatbeno in priložnostno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a
Eksportni hiši ameriškega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19.

Pošilja se v provicijo proti povzetju, ali če se znezek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina.)
Izvoleček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.
Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaz Rožanc, dakan v Mariboru.
Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
St. Pavel pri Preboldu.
Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

S poskušnjo se še le prepriča,
da se toči v gostilni

Karla Sosič

v Trstu, ulica Romagna št. 20

prve vrste vipavsko belo vino po 44 nvč., istrsko črno pa po 40 nč. — Kuhinja gorka in mrzla vedno gotova.

Gostilna je odprta do polnoči.
Svojim rojakom se toplo priporoča za obilen obisk.

Martin Marc
priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svojo gostilno
„All'antica lavandaia“
ulica Industria št. 39.
pri Sv. Jakobu;

toči izvrstno istrsko in dalmatinsko črno, vipavsko belo vino ter Koslerjevo pivo. Izvrstna kuhinja, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili.

Dr. Rosa Balsam **Praško domače zdravilo**
iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gl., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.
V pušicah po 35 in 25 nč., po pošti 6 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:
Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.
Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Svojo zahvalo

izrekava prav toplo vsem nam naklonjenim poznanim in nepoznanim p. n. odjemalcem, zlasti pa velespoštovanemu ženstvu, katero s tako odločnostjo po vseh prodajalnicah naše testenine zahteva.

Z vsem spoštovanjem
Znidarsič & Valenčič
II. Bistrica v oktobru 1900.

Carl Greinitz Neffen
Na Corsu št. 33. podružnica Trst. Piazza della Loggia 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in fačon, stare železnične šine, drzaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa, vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč peči in štedilna ognjišča

kubinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne nagrobne križe in obrobne ograje, orodja za vsako obrt.

Vojaških invalidov velika zlata in srebrna loterija

Glavni dobitek: **60.000 KRON**
v gotovini z 20% odbitkom.

INVALIDNE SREČKE PO 1 KRONO
PRIPOROČAJO: Josip Bolaffio, Mandl & Cie, Mercurio Triestino, Ign. Neumann, Henrik Schieffmann.

Srečkanje danes ob 8. uri zvečer.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.
V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s. nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Zaloga
olja in kolonijalnega blaga.

Podpisani ima čast javiti slavnemu občinstvu, da ima v ulici Ghega št. 11. v Trstu veliko zalogo od navadnega do najfinejšega olja, kisa, mila, kave, sladkorja, riža itd.

Bogat izbor mila za perilo. Prodaja na drobno in na debelo ter prevzema poštno pošiljatve od 5 kg. naprej proti povzetju.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča udani
Alojz Trevisan.

M. AITE
Trgovina manifakturnega blaga
Trst. — Via Nuova — Trst.
vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavn. občinstvu in cenj. odjemalcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega blaga za jesen in zimo in sicer: sukno za moške in ženske obleke, flanelo, perkal za obleko in bluze v najnovšem risanju, barvan in bel barhent, piket za perilo, maje od volne in bombaža, odeje s podvelko ali volne itd. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter, nadalje srajce, ovrtniki in ovrtnice najnovjše mode, namizni beli in barvani prti; bela in barvana zagrinjala na meter ali izgotovljena.

Drobničarje za krojače, kitničarke in šivilje ter raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naročbe za moške obleke po meri z največjo očnostjo in natančnostjo.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cenj. odjemalcem in sl. občinstva, beležim se najljubneje
M. Aite.

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
ulica S. Francesco št. 2, I. n.
(Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadružnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapacijam, in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del. Auton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim. zavarovanje proti kurzni izgubi. Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga. Eksploz menije najkulantneje. Borzna naročila.